

Čís. 11999.

Pro spor o neplatnost posledního pořízení, na jehož základě byla žalovanému pozůstalost odevzdána, a o vydání pozůstalostního jmění jest toto jmění majetkem ve smyslu § 99 j. n.

(Rozh. ze dne 20. října 1932, R I 530/32.)

Žalovanému, cizozemci, byla na základě posloupnosti ze závěti odevzdána pozůstalost. Pozůstalostní nemovitosti i movitosti byly v obvodu krajského soudu v Chebu. Žalobou, zadanou na krajském soudě v Chebu, domáhaly se žalobkyně na žalovaném, by poslední pořízení bylo prohlášeno neplatným a by byl žalovaný uznán povinným vydati jim pozůstalost. Soud první stolice vyhověl námitce místní nepříslušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti. **D ů v o d y:** Jest nesporno, že do pozůstalosti po Antonínu L-ovi patřící movité i nemovité jmění bylo žalovanému odevzdací listinou okresního soudu v K. ze dne 4. prosince 1930 právoplatně odevzdáno. Žalovaný má tudíž v tuzemsku jmění, jež podle názoru soudu rekursního stačí k opodstatnění sudiště podle § 99 j. n. Na tom nemění nic, že žalobkyně žádají i vydání tohoto jmění na žalovaném z důvodu, že ústní poslední pořízení, na jehož základě bylo mu pozůstalostní jmění odevzdáno, jest neplatné. Neboť, jak ze spisů jmenovitě ze žalobní odpovědi vyplývá, vede se spor jen o to, zda ústní poslední pořízení jest platné, čili nic, když odevzdání pozůstalostního jmění, jehož vydání se žádá, jest nesporné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalovanému byla odevzdána pozůstalost po Antonínu L-ovi; není sporu, že pozůstalostní jmění jest v tuzemsku. Odevzdáním nastoupil žalovaný ve veškerá práva zůstavitelova (§ 532 a § 797 obč. zák.) a stal se tím již před vkladem práva vlastnického do pozemkové knihy naturálním vlastníkem i věcí nemovitých. I takovéto právo jest jměním. O tomto právu žalované strany jest již rozhodnuto, právo to již vzniklo a není vznik jeho závislý teprve na výsledku souzeného sporu, na němž závisí jen případný jeho zánik. Tato okolnost však nepřekáží, neboť podle § 99 j. n. stačí k založení sudiště i majetek nebo předmět žalobou žádaný. Nárok sporem uplatňovaný na prohlášení posledního pořízení Antonína L-a neplatným a vydání pozůstalostního jmění jest nárokem majetkovým, jaký § 99 j. n. předpokládá. Tím splněny jsou všechny náležitosti pro příslušnost podle § 99 j. n.

Čís. 12000.

Za náležitý doklad veřejných dávek (nedoplatků pojistného podle zákona o sociálním pojištění ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.) přihlášených k rozvrhu nejvyššího podání lze považovati jen listinu, zřízenou v předepsané formě osobami k tomu oprávněnými.

Vedoucí úředník nemocenské pojišťovny není jejím zákonným zástupcem a není oprávněn za ni jednat.

Listinu o vyměření pojistného opatřenou jen podpisem vedoucího úředníka nemocenské pojišťovny nelze uznati za listinu vydanou od nemocenské pojišťovny platným způsobem a podávající náležitý doklad o jejích veřejnoprávních nárocích. Takovou vadnou listinu nelze považovati ani za správní akt osvědčovací, aniž ji lze klásti na roveň ověřenému opisu řádného platebního výměru nebo výkazům berních úřadů.

(Rozh. ze dne 20. října 1932, R I 602/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodané nemovitosti vyhověl soud první stolice odporu proti příkázání pohledávky zemědělské nemocenské pojišťovny pro politický okres S. přihlášené dle platebního výměru podle § 175 zák. ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 184/1928 z důvodu, že platební výměr jest podepsán jen vedoucím úředníkem, nikoliv však zákonným reprezentantem, a že ani z předchozího platebního výměru není zřejmo, z jakého podnikání a na kterých pozemcích příspěvky jsou účtovány. Re k u r s n í s o u d nevyhověl rekursu zemědělské nemocenské pojišťovny pro politický okres S. D ů v o d y: Podle § 63 čís. 2 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. jest povoláno představenstvo, by na venek zastupovalo nemocenskou pojišťovnu ve všech věcech, které nejsou zákonem neb stanovami vyhrazeny usnesení valné hromady nebo jiných orgánů pojišťovny. Jest tedy k podpisování listin pro veřejnost určených a tedy i platebních výměrů povolán především starosta jako člen představenstva. Podle § 70 téhož zákona vedoucí úředník nemocenské pojišťovny má působnost jen vnitřní, nikoliv na venek. K tomu by bylo potřebí zvláštního ustanovení stanov. Podle věstníku Ústřední sociální pojišťovny, ročník I., čís. 8 dato Praha 9. 5. 1927, č. j. 5526/N-27, oběžníku o podpisování spisů nemocenských pojišťoven, — jež rekursní soud má po ruce, — vydaného všem nemocenským pojišťovnám a jejím svazům, byly nemocenské pojišťovny upozorněny na ustanovení 2. odst. § 101 dosud platných vzorných stanov, podle nichž všechny spisy a listiny, obsahující usnesení představenstva, podepisuje starosta a jeho náměstek a vedoucí úředník. Jen běžnou korespondenci může podpisovati úředník k tomu určený, nikoliv však výměry, ukládající platební povinnost, jak jest v témže oběžníku uvedeno. Nelze tedy pokládati sporný platební výměr bez podpisu starosty, opatřený jen podpisem vedoucího úředníka, za listinu veřejnou v předepsané formě zřízenou, jež by podávala úplný důkaz toho, co v ní jest úřadem úředně prohlášeno, nebo dosvědčeno (§ 292 c. ř. s.). Již z tohoto důvodu vyplývá, že soud první stolice nebyl oprávněn k této vadné listině hleděti.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

V § 210 ex. ř. jest uloženo osobám, jež jsou se svými nároky poukázány na nejvyšší podání, by své nároky ohlásily před rozvrhovým rokem anebo při něm a by nejpozději při rozvrhovém roku předložily v prvo-

pise nebo v ověřeném opise listiny, které jsou dokladem jejich nároků, nejsou-li již u soudu, jinak by se přihlíželo při rozvrhu k jejich nárokům jen potud, pokud z veřejné knihy, ze zájemních a jiných exekučních spisů najevo jde, že jsou podle práva platné a k uspokojení způsobilé. Stěžovatelka podala k rozvrhovému roku písemnou přihlášku a jako doklad přihlášených nároků předložila zároveň listinu ze dne 30. září 1931, nadepsanou »Platební výměr podle § 175 ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n. ve znění zák. čís. 184 — 1928«, opatřenou razítkem Zemědělské nemocenské pojišťovny a podpisem vedoucího úředníka. Jde především o to, zdali tuto listinu lze považovati za náležitý doklad přihlášených nároků ve smyslu § 210 ex. ř. Rekursní soud vyslovil názor, že tato listina je vadná a že první soud nebyl ani oprávněn k ní přihlížeti, ježto není podepsána starostou nemocenské pojišťovny nebo jeho náměstkem, nýbrž jen vedoucím úředníkem, a není tedy zřízena v předepsané formě (§ 292 c. ř. s.). Naproti tomu se stěžovatelka snaží dovoditi, že předložený platební výměr vyhovuje předpisu § 210 ex. ř., že jest to listina formálně bezvadná ve smyslu § 292 c. ř. s., po případě, že jest ji považovati za správní akt osvědčovací, který prý se rovná ověřenému opisu. S těmito názory stěžovatelky však nelze souhlasiti. Spornou listinu by bylo považovati za náležitý doklad přihlášených veřejnoprávních dávek (nedoplatků pojistného podle zákona o sociálním pojištění) jen tehdy, kdyby byla zřízena v předepsané formě osobami k tomu oprávněnými. Jest sice pravda, že zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu novely ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n. neobsahuje výslovného předpisu o formě, v jaké mají býti zřízeny platební výměry a listiny prokazující na venek pohledávky nemocenských pojišťoven, avšak výslovného předpisu o této formě není ani třeba, ježto z ustanovení zákona o orgánech nemocenských pojišťoven a o jejich působnosti lze jasně seznati, kdo jest povolán nemocenskou pojišťovnu na venek zastupovati a tudíž i za ni platně podpisovati listiny uvedeného druhu. Správa a zastupování nemocenské pojišťovny ve všech věcech, jež nejsou zákonem nebo stanovami vyhrazeny usnesení společné schůze představenstva a dozorčího výboru nebo sboru delegátů nebo jiným orgánům pojišťovny, přísluší podle § 63 zákona o soc. poj. představenstvu nemocenské pojišťovny. Představenstvo volí ze sebe podle § 62 starostu a jeho náměstka. Působnost vedoucího úředníka nemocenské pojišťovny jest vymezena v § 70 zákona o soc. poj. Podle tohoto ustanovení přísluší vedoucímu úředníku řídit práci pojišťovny, to jest denní, běžnou agendu (viz Výklad Dr. Gallasa a Dr. Janošíka, IV. vydání, str. 147), ale jinak mu nepřísluší jinaké rozhodování, nýbrž jen oprávnění činiti návrhy představenstvu, účastniti se s hlasem poradním schůzí orgánů uvedených v druhém odstavci § 70, předložiti po případě jejich usnesení Ústřední sociální pojišťovně k rozhodnutí a zadržení výkon až do tohoto rozhodnutí. Z toho plyne, že zákonným zástupcem nemocenské pojišťovny není její vedoucí úředník sám o sobě a že není oprávněn za ni jednati. (Srovnej rozhodnutí čís. 8095 sb. n. s.) Nelze proto listinu o vyměření pojistného, opatřenou jen podpisem vedoucího úředníka uznati za listinu vydanou od nemocenské pojišťovny platným způsobem a podávající náležitý doklad o jejich veřejnoprávních nárocích. Takovou

vadnou listinu nelze považovati ani za správní akt osvědčovací, ani ji nelze klásti na roveň ověřenému opisu řádného platebního výměru nebo výkazům berních úřadů, jak se marně snaží stěžovatelka dovoditi.

Čís. 12001.

Odvozován-li nárok na náhradu škody proti obci v Čechách z toho, že žalovaná obec, dodávajíc na týdenní trh potřebnou váhu, nezajistila tuto váhu a vozík, na němž byla upevněna, takovým způsobem, by se vozík nemohl zvrátiti a váha nemohla spadnouti, jde o nárok ryze soukromoprávní, nikoliv o nárok podle § 37 obecního zřízení pro Čechy.

(Rozh. ze dne 20. října 1932, R I 815/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované obci v Čechách náhrady škody, čerpajíc svůj nárok ze skutečnosti, že byla na trhu zraněna váhou, kterou žalovaná obec pro tržní účely za úplatu propůjčuje a která, ježto nebyla řádně na dvoukolovém vozíku opatřena, se s vozíku smekla právě, když se na ní vážilo a spadla jí na nohu. Námitku nepřipustnosti pořadu práva soud prvního stádia zamítl, rekursní soud námitce vyhověl, zrušil celé zřízení pro zmatečnost a odmítl žalobu. **D ů v o d y:** Podle obecního zřízení pro Čechy (zákon ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 zem. zák.) patří k samostatné působnosti obcí i výkon místní policie, která v sobě zahrnuje mimo jiné i dohled na míry a váhy [§ 28 (4)]. Aby mohly obce tuto tržní policii s úspěchem vykonávati, jest jim přiznati právo k opatřením, která jim splnění tohoto úkolu umožňují. K těmto opatřením patří i pořízení vlastní váhy, jakž stanoví zákon ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák. Žalobkyně odvozuje tudíž náhradní nárok ze zanedbání místní policie. Nárok takový, pokud jde o jeho důvod, patří však podle ustanovení § 37 ob. zřízení před úřady správní a soudy rozhodují jen o jeho výši, když bylo právoplatně správní cestou rozhodnuto, že nárok takový jest důvodem po právu. Že zřízení obecní váhy a její propůjčení pro účely tržní má povahu veřejnoprávní, uznává i soud procesní, míní však, že vážení samo se zakládá na smlouvě o dílo, a je proto názoru, že žalobnímu nároku pořad práva není zatarasen. V tom s ním však nelze souhlasiti. Opatření váhy nelze od vážení samého, jak činí napadené usnesení, oddělovati, poněvadž obě tvoří jeden celek a nárok na odměnu za vážení se nezakládá na smlouvě soukromoprávní (na smlouvě o dílo), nýbrž je to poplatek veřejnoprávní, prýstící ze zákona ze dne 19. června 1866, čís. 85 ř. zák. (§ 6).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Pro rozhodnutí otázky přípustnosti pořadu práva pro žalobní nárok záleží na tom, zda žalující vytýká žalované obci zanedbání povinnosti veřejnoprávní, či soukromoprávní (čís. 7059 a 8496 sb. n. s.). V souzeném případě žalující strana neodvozuje náhradní nárok z toho, že žalovaná obec zanedbala některou z povinností místní policie, uloženou jí